

Sygn. akt III KK 453/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Zabłocki (przewodniczący)
SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)
SSN Dorota Rysińska

Protokolant Joanna Mierzwińska - Lorencka

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Bogumiły Drozdowskiej
w sprawie W. P.

skazanego z art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie
impres masowych (Dz. U. Nr 62, poz. 504 ze zm.)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 28 września 2012 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego
od wyroku Sądu Rejonowego

z dnia 28 czerwca 2011 r., ,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu.**

UZASADNIENIE

Policja skierowała do Sądu Rejonowego wnioski o rozpoznanie w
postępowaniu przyspieszonym sprawy W. P., stojącego pod zarzutem czynu
zakwalifikowanego z art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o
bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 62, poz. 504 ze zm.), polegającego

na tym, że w dniu 26 czerwca 2011 r. na stadionie sportowym /.../ w trakcie meczu żużlowego pomiędzy /.../ a /.../ rzucił w pracownika ochrony plastikową butelką wypełnioną płynem, mogącą stanowić zagrożenie dla życia, zdrowia lub bezpieczeństwa osób przebywających na terenie stadionu. Na podstawie art. 335 § 1 w zw. z art. 517d § 2 k.p.k. prokurator dołączył wniosek o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar i środka karnego:

- 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres próby 3 lat,
- 140 stawek dziennych grzywny po 15 zł każda,
- zakazu wstępu na imprezę masową na okres 2 lat, polegającego na zakazie wstępu na imprezy sportowe – mecze piłki nożnej rozgrywane przez wszystkie kluby piłkarskie i kadrę narodową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej terytorium oraz mecze piłki nożnej rozgrywane w ramach Mistrzostw Europy EURO 2012 w 2012 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i Ukrainy oraz mecze żużlowe rozgrywane przez wszystkie kluby żużlowe i kadrę narodową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej terytorium oraz mecze żużlowe cyklu Grand Prix rozgrywane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej terytorium, połączony z obowiązkiem stawiennictwa we właściwej jednostce Policji w czasie trwania imprezy masowej.

Na posiedzeniu w dniu 28 czerwca 2011 r. Sąd Rejonowy wskazał na konieczność zmodyfikowania wniosku w zakresie sprecyzowania środka karnego poprzez zobowiązanie oskarżonego do osobistego stawiennictwa we właściwej według miejsca zamieszkania jednostce organizacyjnej Policji w czasie trwania imprez masowych z udziałem polskiej kadry narodowej w piłce nożnej, klubu piłkarskiego /.../ oraz klubu żużlowego /.../.

Prokurator, przy aprobachie oskarżonego, zmodyfikował wniosek we wskazany wyżej sposób, po czym Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 28 czerwca 2011 r. uznał W. P. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i wymierzył mu postulowane we wniosku kary oraz środek karny. Wyrok, niezaskarżony przez strony, uprawomocnił się w dniu 2 lipca 2011 r.

Kasację od tego wyroku, datowaną 28 listopada 2011 r., a więc przed wejściem w życie ustawy z dnia 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 217,

poz. 1280), m.in. nadającej nowe brzmienie art. 41b k.k., dotyczącego zakazu wstępu na imprezę masową, wniosł Prokurator Generalny. Na podstawie art. 521 k.p.k. zaskarżył wyrok w całości, na niekorzyść skazanego W. P., zarzucając „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 345 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. w zw. z art. 517a k.p.k., polegające na uwzględnieniu wadliwie zmodyfikowanego przez prokuratora, w zakresie proponowanego wymiaru środka karnego w postaci zakazu wstępu na imprezę masową, wniosku o wydanie wobec W. P. wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i wydaniu wyroku zgodnego ze zmodyfikowanym wnioskiem, w wyniku czego doszło do rażącego naruszenia art. 41b § 2 i § 3 k.k. w zw. z art. 66 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 62, poz. 504 z późn. zm.) poprzez określenie rodzaju imprez masowych w zakresie szerszym niż nałożony na oskarżonego obowiązek osobistego stawiennictwa w jednostce Policji”. Autor kasacji wniosł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Biorąc pod uwagę stan prawny obowiązujący w dacie wydania zaskarżonego wyroku, kasację należało uznać za zasadną, chociaż sposób jej opracowania skłania do poczynienia kilku krytycznych uwag. W pierwszej kolejności trzeba odnotować, że zarzut podnoszący „określenie rodzaju imprez masowych w zakresie szerszym niż nałożony na oskarżonego obowiązek osobistego stawiennictwa w jednostce Policji” sugeruje, iż wbrew kierunkowi kasacji jej Autor uważa, że skarżony wyrok jest krzywdzący dla skazanego przez to, że objęte zakazem wstępu imprezy masowe zostały określone zbyt szeroko, bowiem powinny pokrywać się z tymi, których dotyczy obowiązek stawiennictwa w jednostce Policji. Po drugie, lektura całej kasacji prowadzi do wniosku, że zarzut ujęty w *petitum* nie jest kompletny, skoro w uzasadnieniu zwrócono uwagę, iż wyrok jest błędny również z tego powodu, że Sąd, orzekając zakaz wstępu na imprezy sportowe, nie określił nazw klubów sportowych oraz zakresu terytorialnego orzeczonego środka (niezgodnie z treścią d. art. 41b § 3 k.k. zauważono natomiast, że zawiera on dyspozycję nakazującą sądowi określenie „rodzajów meczów piłki nożnej”). Wreszcie, skarżący pominął, że Sąd *meriti* określił, iż W. P. zakazano wstępu na imprezy masowe rozgrywane poza terytorium RP w zakresie daleko szerszym, niż

dopuszczał to d. art. 41b § 4 k.k. Przepis ten stanowił (tak samo jak obowiązujący art. 41b § 2 k.k.), że zakaz wstępu dotyczy rozgrywanych za granicą przez polską kadrę narodową i polski klub sportowy meczów piłki nożnej, tymczasem w zaskarżonym wyroku jest mowa o meczach rozgrywanych poza terytorium RP przez „wszystkie kluby piłkarskie”, zatem i przez kluby zagraniczne. Podobnie, bezpodstawnie zakazem objęto mecze rozgrywane w ramach Mistrzostw Europy w piłce nożnej przez obce drużyny poza terytorium RP, jak też rozgrywane tam mecze żużlowe, która to dyscyplina sportowa w d. art. 41b § 4 k.k. nie była wymieniona.

Wypada jednak przyjąć, respektując kierunek kasacji oraz dostrzegając, że w jej uzasadnieniu stwierdzono, iż Sąd naruszył prawo „orzekając zakaz wstępu na imprezy sportowe w części, w jakiej (...) nie orzeczono obligatoryjnego obowiązku stawiennictwa oskarżonego w jednostce Policji”, że intencją skarżącego było wskazanie, iż uchybieniem Sądu orzekającego było zaakceptowanie nieprawidłowego, mimo modyfikacji, wniosku o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy, przy czym wadą wniosku prowadzącą do obrazu przepisów prawa materialnego było niedostosowanie obowiązku stawiennictwa skazanego w jednostce Policji w czasie trwania imprez masowych do orzeczonego środka karnego, ściślej rzecz ujmując, do imprez objętych zakazem wstępu. Taki sposób odczytania kasacji potwierdziła uczestnicząca w rozprawie przed Sądem Najwyższym prokurator Prokuratury Generalnej.

Jak wcześniej wskazano, kasacja zasługiwała na uwzględnienie, bowiem trafnie wskazała, że zaskarżony wyrok nie jest zgodny z przepisami obowiązującymi w dacie jego wydania. Art. 41b § 2 k.k. stanowił, że zakaz wstępu na imprezę masową jest połączony z obowiązkiem osobistego stawiennictwa w jednostce organizacyjnej Policji lub w miejscu określonym przez właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania osoby skazanej komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji, w czasie trwania imprezy masowej. *A contrario*, zakaz wstępu na imprezę masową nie mógł być niepołączony z obowiązkiem osobistego stawiennictwa skazanego w jednostce Policji lub w innym określonym miejscu, zatem obowiązek ten aktualizował się w czasie wszystkich imprez masowych, których dotyczył zakaz wstępu. Tymczasem Sąd Rejonowy orzekł, z rażąco obrazą wymienionego przepisu, że wspomniany obowiązek ma być wykonywany przez skazanego tylko w czasie trwania części imprez spośród tych,

które zostały objęte zakazem wstępu. Uczynił to zresztą nieprecyzyjnie wskazując, że chodzi o imprezy masowe „z udziałem” polskiej kadry narodowej w piłce nożnej, klubu piłkarskiego /.../ oraz klubu żużlowego /.../, skoro impreza masowa z udziałem któregoś z tych zespołów (drużyn) niekoniecznie musi polegać na rozgrywaniu przezeń meczu, o czym jest mowa w części wyroku, określającej imprezy objęte zakazem wstępu.

Środek karny zakazu wstępu na imprezę masową odnosi się, w zasadzie, do imprez odbywających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a wyjątek od tego określa art. 41b § 2 k.k. (d. art. 41b § 4 k.k.). Jeżeli jednak d. art. 41b § 3 k.k. wymagał od sądu określenia m.in. zakresu terytorialnego obowiązywania orzeczonego środka, to trzeba przyjąć (inaczej wymóg ten jawiłby się jako zbędny), że ustawodawca uznał, iż środek nie powinien skazanego obowiązywać na terenie całego kraju, co przyjął Sąd Rejonowy w odniesieniu do W. P. (inną sprawą była racjonalność regulacji, w świetle której zakaz wstępu dotyczył meczu piłki nożnej rozgrywanej przez polską kadrę i polski klub gdziekolwiek za granicą, jednak mógł nie dotyczyć meczu rozgrywanego na większości terytorium kraju). W takim razie należało uznać, że Sąd orzekający nie dopełnił obowiązku określonego w art. 41b § 3 *in fine* k.k.

Należało podzielić pogląd skarżącego, że zaistniałe uchybienia były rażące i miały wpływ na treść wyroku. Trafnie też zauważył Autor kasacji, że sformułowanie w wyroku prawidłowego i kompletnego rozstrzygnięcia odnośnie przedmiotowego środka karnego ma istotne znaczenie dla jego wykonania, jak również, uwzględniając przepisy art. 244 i art. 244a k.k., znaczenie w razie niestosowania się skazanego do orzeczonego zakazu. Przychylając się do wniosku o potrzebie uchylenia całego wyroku, Sąd Najwyższy uznał, że uchylenie tylko orzeczenia o środku karnym byłoby niewłaściwe w sytuacji, gdy wyrok został wydany w trybie konsensualnym, kiedy to wyrażając zgodę na skazanie bez przeprowadzenia rozprawy, oskarżony brał pod uwagę całokształt dolegliwości wynikających z wyroku. Nie można wykluczyć, że jego stanowisko w tym względzie, zwłaszcza co do objętych wnioskiem kar byłoby inne, gdyby wiedział, że wniosek w zakresie środka karnego powinien być inaczej sformułowany.

Okoliczności procesowe sprawy przemawiają za tym, by jej ponowne rozpoznanie nastąpiło na rozprawie (także w tym wypadku istnieje możliwość wydania wyroku w trybie konsensualnym – zob. art. 387 k.p.k.), co byłoby też

zgodne z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w powołanym w kasacji wyroku z dnia 28 marca 2007 r., II KK 362/06, LEX nr 315244, chociaż trzeba zauważyć, że w szeregu orzeczeniach tenże Sąd dopuszczał możliwość rozpoznania sprawy na posiedzeniu również wtedy, gdy zachodzi potrzeba zmodyfikowania wniosku prokuratora złożonego na podstawie art. 335 § 1 k.p.k. (np. ostatnio w wyrokach: z dnia 12 kwietnia 2011 r., II KK 69/11, LEX nr 794988, z dnia 15 marca 2012 r., III KK 376/11, LEX nr 1157568).

Jest oczywiste, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy uwzględni fakt, iż od dnia 1 stycznia 2012 r. obowiązuje nowe brzmienie przepisu art. 41b k.k., co nakłada obowiązek porównania tego przepisu w wersji aktualnie i poprzednio obowiązującej i postąpienia zgodnie z art. 4 § 1 k.k. Pod uwagę powinna zostać wzięta np. okoliczność, że obowiązujący art. 41b § 2 k.k. precyzuje – co wcześniej nie było jasno określone – iż zakaz wstępu na imprezę masową ma postać zakazu zintegrowanego i obejmuje wszelkie imprezy masowe na terytorium RP (także niektóre imprezy mające miejsce za granicą). Pogarsza więc sytuację sprawcy choćby z tego powodu, że nie doznaje już ograniczeń zakres terytorialny obowiązywania orzeczonego środka. Z drugiej jednak strony, o ile wcześniej nieodłącznym elementem przedmiotowego środka karnego był obowiązek stawiennictwa skazanego w jednostce Policji lub innym miejscu, to obecnie środkowi karnemu nie musi towarzyszyć poddanie skazanego kontroli miejsca jego pobytu w czasie trwania imprezy masowej (z wyjątkiem określonym w art. 41b § 4 k.k.). Jeżeli jednak kontrola taka zostanie zastosowana, w postaci przewidzianej przez art. 41b § 3, względnie § 7, to sąd ma obowiązek szczegółowo sprecyzować jej zakres, w sposób wskazany przez art. 41b § 8 k.k. Nadto, co wynika z § 9 tego artykułu, kontrola w postaci określonej w § 3 zawsze trwa krócej niż czas obowiązywania środka karnego, natomiast kontrola, o której mowa w § 7 może trwać krócej. Niezależnie od tego, którą wersję przepisu art. 41b k.k. Sąd orzekający zastosuje w razie skazania oskarżonego, będzie zobowiązany stosować konsekwentnie (wyłącznie) ustawę uznaną za względniejszą dla sprawcy i wydać wyrok zgodny z przepisami prawa; weźmie też pod uwagę, że środek odwoławczy wniesiony na niekorzyść oskarżonego może spowodować, choćby pośrednio, orzeczenie także na jego korzyść (art. 434 § 2 k.p.k.). O ile ponownie orzeknie karę z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, uwzględni także przepis art. 538 § 3 k.p.k.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.